

Občan, demokracia
a zodpovednosť

Štát sa nesmie zbavovať zodpovednosti na úkor rodiacich žien

Mimovládne organizácie prezentovali prvé zistenia z monitoringu
dodržiavania práv žien v pôrodniciach

Bratislava, 4. 11. 2014 (ODZ) -- Čo sa deje ženám pri pôrode dieťaťa, za akých podmienok a okolností rodia ženy v zdravotníckych zariadeniach – to je vážny problém zdravotníctva a celej spoločnosti na Slovensku, ktorému sa nevenuje takmer žiadna pozornosť. Pritom to ani zďaleka nie sú iba medicínske otázky, ale aj dôležité témy ľudských práv žien. Zhodlo sa na tom takmer 50 účastníčok a účastníkov odbornej konferencie *REPRODUKČIA versus PRODUKČIA – Začarovaný kruh diskriminácie žien**. Konferenciu zorganizovalo združenie *Občan, demokracia a zodpovednosť* (ODZ) v spolupráci s občianskym združením *Ženské kruhy*.

„Pri pôrodoch sú dotknuté viaceré práva žien – právo na ľudskú dôstojnosť, rovnosť a nediskrimináciu, právo na ochranu zdravia a zdravotnú starostlivosť, právo na ochranu súkromného a rodinného života, právo na informácie, právo na osobnú slobodu a bezpečnosť a tiež právo nebyť podrobená krutému, neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu. Súčasťou práva na zdravie je aj právo každého človeka kontrolovať svoje telo, vrátane sexuálnej a reprodukčnej slobody,“ hovorí Janka Debrecéniová, právnička ODZ. „Výbor pre odstránenie diskriminácie žien pri OSN (výbor CEDAW) odporúča štátom, aby zabezpečili, že všetky služby zdravotnej starostlivosti budú v súlade s ľudskými právami žien, vrátane práva na autonómiu, súkromie, dôvernosť informácií, informovaný súhlas a slobodnú voľbu. Služby zdravotnej starostlivosti – teda aj služby pri pôrodoch – musia byť pre ženy kvalitné, podporujúce a celkovo akceptovateľné.“

„Okrem ľudskoprávných štandardov sme sa na situáciu v slovenskom pôrodníctve pozreli aj cez dodržiavanie odporúčaných štandardov poskytovania zdravotnej starostlivosti, ktoré vydali Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) a Medzinárodná federácia pre gynekológiu a pôrodníctvo (FIGO). Našli sme zásadné nedostatky, napr. nemožnosť zvoliť si polohu pri pôrode, niekoľkonásobne vyššiu mieru epiziotómií (nástrihov hrádze) a nedostatočné aplikovanie anestézy pri šití pôrodných poranení. FIGO jasne hovorí, že pri šití má byť použitá adekvátna anestéza, pričom z nášho prieskumu vyplynulo, že v takmer polovici našej vzorky skúmaných pôrodov táto podmienka nebola dodržaná,“ uvádza Zuzana Krišková zo združenia *Ženské kruhy*.

„Na konferencii sme prezentovali alarmujúce zistenia z monitoringu zaobchádzania so ženami a dodržiavania ich práv v pôrodniciach, ktoré v súčasnosti spracovávame. Je len ťažko pochopiteľné, že práve z ministerstva zdravotníctva, ktoré nesie hlavnú zodpovednosť za situáciu v zdravotníckych zariadeniach, sa na konferencii nezúčastnila ani jedna osoba. Ako chce vedenie ministerstva riešiť tieto závažné problémy, ak sa nezaujímajú o zistenia z monitoringu všetkých pôrodníc v SR a neprejavuje záujem ani o odbornú diskusiu?“ pýta sa Šarlota Pufflerová, výkonná riaditeľka združenia *Občan, demokracia a zodpovednosť*.

Všetky osoby zúčastnené na konferencii vyslovili vôľu viesť ďalej otvorenú diskusiu, vzájomne sa informovať a spoločne pracovať na riešení problémov pomenovaných v diskusii a potvrdených zisteniami z monitoringu. Mnohé účastníčky a účastníci konferencie zároveň konštatovali potrebu vyvíjať tlak na ministerstvo zdravotníctva, aby v praxi reálne naplňalo svoje poslanie, nevyhýbalo sa zodpovednosti za zlyhania v dodržiavaní práv žien pri pôrodoch a urýchlene prišlo k náprave systémových chýb v tejto oblasti.

Na konferencii sa zúčastnili osoby z rozličných sfér a najrôznejších profesií: odborníčky a odborníci z praxe (lekárky a lekári, pôrodné asistentky, psychologičky, sociologičky a i.) – napr. zo Slovenskej pediatrickej spoločnosti a Slovenskej pôrodnícko-gynekologickej spoločnosti, z Univerzity Komenského a ďalších akademických inštitúcií, riaditeľka kancelárie Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) na Slovensku, zástupkyne nórskej a holandskej ambasády, UNICEF, Americkej obchodnej komory, Kancelárie verejnej ochrankyne práv, Slovenského národného strediska pre ľudské práva, ďalej osoby z verejnej správy – ministerstva spravodlivosti, ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, ministerstva zahraničných vecí, Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity a i.

*** Pozn.:**

Konferencia sa konala 29. 10. 2014 v Bratislave. Podporili ju Open Society Foundations – v rámci projektu *Advokácia pre elimináciu vážneho porušovania ľudských práv žien a diskriminácie žien*, Fond pre mimovládne organizácie Finančného mechanizmu EHP 2009-2014 spravovaného NOS-OSF – v rámci projektu *Podpora implementácie záväzkov SR v oblasti ľudských práv žien smerujúca k systémovým zmenám* a Veľvyslanectvo USA v Slovenskej republike.

Vybrané informácie prezentované na konferencii nájdete na:

<http://odz.sk/stat-sa-nesmie-zbavovat-zodpovednosti-na-ukor-rodicich-zien/>

Kontakt:

- Mgr. **Janka Debrecéniová**, MJur. (ODZ) – debreceniova@odz.sk
- PhDr. **Šarlota Pufflerová**, PhD. (ODZ) – pufflerova@odz.sk
- Ing. **Zuzana Krišková**, PhD. (OZ Ženské kruhy) – zenskekruhy.oz@gmail.com